

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyedben
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bermentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

— 1886. márczius 20.

(B.) Tizenegy nap, sokszor kimagasló helyzetre emelkedett vita után a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat nagy szótöbbséggel el lett fogadva, s ezzel a törvényhatóságok önkormányzati jogának legnevezetesebb része: a tisztviselők választásának elve, — örömkökre — fenn lett tartva. Főleg ez elv s a főispáni befolyás kérdése körül fordult meg a beszédek legtöbbsége, s míg a mérsékelt ellenzék szónokai Grúwald Bélával, gróf Apponyi Alberttel és Horváth Lajossal élőkön az állami kinevezés mellett küzdöttek, addig a függetlenségi párt Bartha Miklós és Ugron Gábor szép beszédeivel a választási jog fenntartását hangsúlyozták. — A kormánypárti szónokok egyrésze ugyan a kinevezés barátjának mutatta magát, de a többség Tisza miniszterelnökkel jól megvédezte azt az álláspontot, melyet Dárday Sándor, a nagyenyedi vál. kerület széles ismeretkörű országgyűlési képviselője, jeles előadói és zárbeszédében, különösen pedig a törvényjavaslatához csatolt kitünő bizottsági jelentésében kifejtett.

Részünkről teljesen a választási jog fenntartását tartjuk helyesnek azon biztosítékok szigorú szemellett tartása mellett, melyet a szellemi és gyakorlati képzettség szempontjából az 1883. I. t.-cz. megkíván. És nem vagyunk barátai azon kivételeknek sem, melyeket a törvényjavaslat a számvevőkre és az orvosokra tesz. — a főispán által kívánván ezeket kinevezeteni, a nélkül, hogy a kinevezésre nézve a megyének valami befolyása lenne akár kandidáló bizottság, akár ajánlás útján. — Azt is megengedjük, hogy lehet törvényhatóság, mely ezen szakképzettséget kívánó állomásokat nem tölti be kellően minősített egyénnel, de mi úgy tapasztaljuk, hogy a legtöbb megyében arra törekednek, hogy éppen ezen állomásokra képzett tisztviselők jussanak.

Általában sok függ attól, minő irányban fogja fel hivatását a főispán s minő fogalommal bírnak a megyék közigazgatási hivatásáról azok, — kik a megye közügyeibe be szoktak folyni. — A hol

a jó közigazgatás, a minden oldalú haladás iránt kiváló érzék van, ott megtudják találni az arravaló egyéneket is. És éppen ebben a tekintetben helyén valónak látjuk a kormány ellenőrző felügyeleti jogát, hogy hivatalból s nem csak felszólamlás folytán bírálja meg a kijelölések s kinevezések körüli eljárást, s ennél fogva felelőségre vonható legyenek a kijelölő bizottság tagjai is, ha a törvény rendeleteit tudva, — mellőzték megtartását.

Sajnáljuk azt is, hogy a 6 éves választási ciklus helyett a 10 éves nem vétetett fel. A szak-képzettség minden életpályán szükséges. De ezen képzettség megnyerése sok időbe, sok anyagi áldozatba kerül, s mi azt látjuk, hogy amíg a többi életpályákra majdnem tolong az ifjuság s betölti a bíróságok, pénzügyi stb. irodákat, — addig a közigazgatási gyakorlók intőzménye átváltozott napdijasok intőzményévé, — annyira bizonytalan és kevésbé jutalmazó pályának tartják a megyei közigazgatást. Az igaz, hogy ha valami mellékjövedelem nem akad, a kisebb állású tisztviselő bizony nehezebb alakithat családot, melyet fizetéséből tisztességesen fenntarthatson. De ha ezen fizetést is csak rövid időre nyerheti meg s esetleges kimaradás után, melyet nem érdemelt meg, se nyugdíjra, se még kielégítésre nincs kilátása, — nem lehet esudálni, hogy kerül a szegény, de szellemileg tehetséges ifjak e pályát, — melyet pedig hivatásának és hatáskörének fogva, a mi hazai viszonyaink között — a legfontosabbnak, az egyéni tehetségek kifejtésére legalkalmasabbnak tartunk a polgári jellegű közpályák között. A 10 éves választási ciklus elfogadása esetében, határozottan több pályázó akadna s ez esetben többnek adnák magukat e pályára. Több pályázó közül pedig csakugyan jobban kilehetne választani a kiválóbb erőket, s ezzel a közigazgatás fejlődésére nagyobb hatás éretnék el. Igen, mert az illető hosszabb időre látna magát és családját biztosítva, mert tudná, hogy 10 évi szolgálat már nyugdíjra képesíti s mert nyugodtabban gondolhatna családja sorsára azon esetben, ha örökre lehunyna szemeit,

biztos lévén, hogy özvegye és gyermekei nem jutnak koldusbotra, kegyelemfalatra.

Határozottan igazat kell adnunk azoknak, kik a közigazgatásunk körében felmerülő miseriákat az ellenőrzés hiányának, — vagy ha létezik is ellenőrzés — hiányosságának tulajdonítják. De ugyanezen észrevétel áll minden hivatalra; bőséges példával szolgálhatnánk a szomorú eredmények feltüntetésével. Ha a jegyző a falubíró, a szolgabíró mindkettőt, a főispán és alispán a szolgabírókat, jegyzőket koronként, de nem évek mulva, szigorú vizsgálat alá veszi; ha az illető község, járás különböző viszonyairól, hiányiról, szükségleteiről maguknak személyesen alapos tudomást szereznek, az orvoslás módjára, ha lehet mindjárt a helyszínen is utasításokat adnak: igen természetesen a jó hatás nem maradhat el. — Sok tisztviselő örömmel mutatná be fáradozásai eredményét, s a nyert elismerés további tevékenységre buzdítaná. Sok tisztviselő téves, kárt okozó eljárása vagy mulasztása még idejekorán meg lenne akadályozva s a szigorú ellenőrzés tudata jobb, helyesebb utra terelné. És mert, dacára a hivatali alárendeltségnek, a szívélyes, a kollegialis viszony a megyei közegek között majdnem mindenütt meg van, — sokkal könnyebb e néven jó irányban hatni a buzgó, hivatását jól értő főnökek szép szóval is, mint más, állami hivatalnál talán fejelelmi uton.

Általában pedig azt az óhajtatás fejezzük ki, hogy az új törvény életbelépte után teljesítse minden megyei tisztviselő úgy hivatását, hogy ne legyen igaza azoknak, kik azt csak átmenetül tekintik a kinevezési közpályához. — Ámde, hogy ez lehessen, óhajtjuk, hogy a törvényhozás is adja meg a lehetőséget arra, miszerint anyagi gondok ne riaszták vissza a jóravaló tehetségeket e pályára lépéstől, — s viszont a kormány is használja fel felügyeleti jogát akként, hogy az önkormányzati jogok megvédése mellett a szigorúan szakszerű közigazgatási ügyek pontos, helyes vitele kellően ellenőrizve legyen.

TÁRCZA.

A deák-életből.

(Folytatás.)

Hegyi számított rá, hogy Márton uram, ha megtudja, miként kertjébe deákok lopódtak be, nem fog indulatján uralkodni tudni s megkísérli kurtán bánni el velök. Ez okon, hogy barátját az igen valószínű kellemtelenségektől megkímélje, neki jó idején megbagytta, hogy ha Márton uram elfogatásukat megkísérli, hagyja ott magára, oldjon kereket s „ill a berek nád a kert” meneküljön, adarmat ne kiáltson, sőt még ne is szóljon benn a kollegyumban erről a dolgról senkinek egy szót sem, mert ezen bajnak ő egyedül akar állani elébe.

Ekkorra az idő alkonyra hanyatlott volt, de azért Hegyiek jól látták, hogy Márton uram többet magával a kerten fel gyorsan közeledik feléjük. Most már azt is bizonyosra vehették, miként a fergeteg ellenök rögtön ki fog törni. Hegyi tehát intett barátjának, hogy távozzék azonnal, ki a vett utasítás szerint a kerítésen hirtelen át is ugrott s az elmaradhatlan hosszuzárú pipát tenyerébe szorítva, az „Ebhát” terén kereket oldott.

Ugyanazon perczben, melyben egyik deák menekült, ott termelt kísérétével Kovács uram is, ki is észrevéve, hogy a hivatalos vendégek közül egyik ellábolt, azonnal rendelkezett Istvánnak, kit segédei között a leggyorsabb futónak ismert, hogy siessen a menekült után, csipje nyakon és hozza vissza a kertbe. — István ment is a szökevény után egy darabig, de a menekült az Ebháton elterült esthomályban szemei elől elvesztette s így semmit végezve csakhamar visszatért s a gazdájának további utasítására várt. — Mig István a szökevényt üldözte, az alatt Márton uramék nem vesztegették semmittevéssel a drága időt. Hegyihöz érve, ki a gyepon egész nyugalommal heverészett, így szólott Márton uram:

— Ki maga? mondja a nevé.

— Hát én egy deák ember vagyok májszturam, ha tudni akarja. — feleli nyugodtan Hegyi, még mindig a gyepon heverészve s a longissimából jókorá füstöket eregetve.

— Hát nem tudja domine, hogy ez a kert az enyém és ebbe tudtom és engedelmem nélkül belépnie senkinek sem szabad?

— Tudom kérem májszturam, de hát a mint látbatja bejöttem s itt vagyok, — feleli Hegyi legesekelelyebb zavar nélkül.

— Na, ha bejött és itt van domine, hát elfogjuk, mint egy tolvajt és megkötözzük, mint egy tolvajt, értette domine?

— Értettem májszturam, de hát nem történhetnék ez a dolog úgy, hogy engedjen meg nekem?

— Nem lehet és nem lehet, semmi szín alatt nem lehet. A mint mondtam, deák uramat elfogjuk és megkötözzük, — mondá Márton s egyszersmind kiadta segédeknek a rendeletet, hogy a deákokat csipjék nyakon. — Ugyanakkor parancsolá Jóska inasnak, hogy szaladjon le s a házban, istállóban található kötélféleket szedje össze gyorsan és hozza fel.

Tetszett ez a mulatság Jósának nagyon. Ment is a kötelek után oly gyorsasággal, hogy lábai alig érték a földet.

Hegyi látva, hogy a dolognak fele sem tréfa, felemelkedett a gyepről s tettetett komolysággal így szólott a még mindig bosszus házigazdához:

— Kovács bácsi! látom, hogy nincs pardon. Megadom magamat. Nem bánom kötözzenek meg, de megkérem szépen, engedje meg, hogy levetessem tógátam, mert ezt szégyen nem érheti, aztán adja egyik legényének karjára s utasítsa, hogy vigye be az első házba s tegye valamely jó helyre, mig sorsom jobbra vagy balra eйдől. Arra is meg kérem szépen, hagyják meg nálam pipámat,

— Ezekbe beleegyezem, — szól szigorú hangon Márton ur.

Ezalatt Jóska inas is megérkezik az összeszedett kötélfélekkel, mit látva Hegyi Márton mesterhez közeledik ezen szavakkal:

— No Uram! itt vagyok, ha úgy tetszik kötözzenek meg.

Erre a segédek Márton májsztértől intást véve, nagy sebhel-lobbal meg is kötözik, ki ezen alkalmatlan mütétet a legnagyobb nyugalommal türte végig és zután kevés zajjal beszállították a mütelybe. Jósának nagy hajlama volt pár dumét nyomni a Hegyi hátra, de Márton uram határozottan megtiltotta, hogy a foglyot valamelyik ütegekkel ne merje illetni. Sohasem szerette a verekedést. Aztán meg indulatja is csillapodott már. Gondolta, hogy elég büntetés lesz a szegény fogolyra, ha pár óráig a mütelytökéhez kötözik s mulatnak egy keveset a megaláztatott deákon.

Kovács Mártonné asszony jól hallotta benn a jövés-menés zaját, azt is tudta, hogy az ura deákokat fogott, mert a tógát ő vette le az István karjáról s helyezte szépen a magas ágyra, s jóllehet a halál félelmeit állotta ki, zajt nem ütött volna a világért, mert ezt férje-ura szigorúan eltiltotta volt, ő pedig jól tudta, hogy a Márton gazda utasítása ellen nem tanácsos eselekedni. Remegve ugyan, de azért esendesen várta végét ennek az igen kellemetlen komédiának.

A fogoly Hegyi a mütelyszobába szállítván, Márton mesterék rövid tanácsot ültek, hogy most már a deákok mihez kössék, nehogy mig ők dolgoznak, véletlenül elmeneküljön, őket lenesse s még a kötélféleket is elvigye magával, mert azt látták, hogy hamis deákkal gyűlt meg a bajuk s így óvatosságra van szükség. — Abban történt megállapodás, hogy a mütely nagy tőkéhez kötik, melyel szoros összeköttetésben állott a tulajdonképeni mütelydeszka alkotmányá minden tartozókaival.

Alsófehérmegye febr. 25-diki közgyűlése.

Alispáni jelentés.

(Vége)

A mezőgazdasági és állattenyésztési viszonyok a lefolyt 1885. évben igen kedvezőtlenek voltak. A különben is gyengén telelt őszi vetések a hosszas tavaszi szárazság miatt silány s több helyen majd semmi termést nem adtak, a törökbuza termés sem felelt meg a várakozásnak, szénatermés nagyon kevés, s egész nyar derekáig rendkívüli legelősűke volt; mely hátrányos állapotot rendkívül fokozta a gabona árak s főleg a szarvasmarhák és házi állatok árának rohamos lehullása s a csekély ár maradandóvá vált; a szőlőtermés sem volt valami kiváló, sőt minőségére a megye több részében igen gyenge. Ily helyzetben úgy a földbirtokos, mint a földművelő osztály alig képes napi szükségletét fedezni, s habár inségtől nem is tarthatni, de azért gazdasági állapotainkat mégis aggasztónak jelezhetem.

Ezen kedvetlen helyzetben is folytonos érdeklődésben tartotta gazdáinkat és iparosainkat a mult évben megtartott budapesti országos kiállítás s örömmel kívánom kijelenteni, hogy az alsófehérmegyei gazdasági egyesület tevékeny és tömeges részvétele tette lehetővé az erdélyi gazdasági egyesület által az erdélyi részek gazdasági termékeiből bemutatott gyűjtemény-tárlat létrejöttét és elért sikerét.

Elemi csapások közül a jégeső csak kisebb mérvben s tetemesebb károk okozása nélkül fordult elő, a tüzesetek összes száma 87, s az okozott kár 38236 frtot tett.

A megyei két főerdési állomás betöltése következtében a községi erdők rendes kezelése is folyamatát vette, a legtöbb község ideiglenes üzemterve meg van állapítva, s remélhetőleg a folyó év folytatán a végleges üzemtervek legnagyobb része is el fog készülni. Az erdőrendészeti bizottság a kir. erdőfelügyelő részvétele mellett kellő buzgalmat fejt ki az erdőtervények végrehajtására. 1885. év folytán erdeinkben jelentékenyebb égéskárok nem fordultak elő.

Mint nevezetes és hazafias irányú társadalmi mozgalomát meg kell említenem az erdélyi magyar köznevelődési egyesületnek megyénk területén sikeres szervezkedését. Mintaszerű szervezkedésünk országos elismeréssel és követendő szabványul elfogadtatott s anyagi adozatunk is 19000 frt eredménnyel, vagyoni állapotunkhoz képest, első helyen áll; valójában megható és felemelő bizonyítékul annak, miképp őseink erényeihez méltón él és munkálkodik közöttünk a hazaszeretet és az előhaladás iránti törekvés, ezen érzés és ezél vezérelt és fog vezérelni eslekedeteinkben szeretett hazánk virulása és fejlődésére, hogy abból a területén lakó összes népekre egyenlő mérvben üdv és boldogság áradjon szót.

Előterjesztésem végén nem mulasztatom el egy lefolyt megdöbbentő és szomorú politikai esemény megemlítését. A mult év szeptember végső s október első napjaiban egy Romania Plojest városában keltezett nyomtatott lázító irat küldetett szét postán s terjesztett valószínűleg magán uton is, melyben román testvéreink a Felső eleni bizalmatlanságra s a magyarságnak tüzzel, orgyilkokkal és dynamittal kiirtására hivatnak fel.

Ezen felhívás, mely a románok közt is legnagyobb részben visszataszítást okozott, szövegszerű és jövendőlések keletkezésére adott alkalmat, mi természetesen a ma-

gyarok közt is izgatottságot keltett. Magyar kormányunk ezen felségserűt és hazaáruló mozgalmak ellen a marosvásárhelyi királyi tábla útján bevezette a törvényes eljárást, meggyőzően pedig szükségessé vált a felizgatott kedélyek megnyugtására Zalathán és Magyarigénben egy-egy század sorhadbeli katona elhelyezése, mire az általános megnyugvás rögtön be is következett és semmi esend- vagy rendezavarás nem fordult elő.

Kemény Zsigmond-ünnep.

A nagyenyedi Bethlen főiskola ifjusági önképzőköre Kemény Zsigmond ünnepet rendezett 1886. márcz. 14. én délután 3 órakor, mely a közönség és ifjuság önzetlen érdeklődésével igen szépen sikerült. A hallgatóközönségben a hölgyek is igen szépen voltak képviselve, mely mintegy azt jelzi, hogy a nagyobb városok példájára a hölgyek érdeklődéssel jelennek meg az irodalmi felolvasásokon, ha ugyan rendezetűnek városunkban is, mi könnyen is kivehető volna.

Az ünnep tárgysorozatát 6 pont tette, melyek igen változatosak voltak. A „Hymnusz”, a „Nemzeti dal” (Varga József főiskolai zenetanártól), melyeket egyfelől a főiskolai vegyes dalkar, másfelől a theologiai dalkar énekelt Varga József zenetanár vezetésével, az ünnep hangulatát emelték a nagy férfi emlékéhez méltón. Kemény Zsigmond emlékeztet Kiss Albert ifjusági elnök írta meg (Gyulai, Szász, Salamon nyomán) és olvasta fel.

Beszéde elején röviden ezen szavakkal jellemzi Kemény Zsigmondot: „Egy lélek, mely azt ragadja meg az életben, mi paradox, de hozzá tud tapadni egész erejével, mert az örök igaznak forrásaiból ivott; egy lélek, mely az ellentétekben keresi a harmóniát, keresi a buzgó törekvést egész hévvel, hogy szomorú legyen lelke egész haláláig. — Oh nem a halál! — a megszakadásig; egy lélek, melyben van valami ember feletti, mely magasságban és mélységben jár; keres, fűrkész, kutat az emberi szív legtitkosabb rejtélyei után, hogy ne csak a bűn aljasságát, mely örvényként nyel el mindent, mi az emberben nemes, de a tiszta erény megdöbbentő fenséges tövéseit felfedje az ember előtt és óra intse: vigyázz ember, vizsgálj önelkedet, el ne bízd magad, mert magasság és mélység, erény és bűn könnyen találkoznak és akkor jaj neked!” Ime Kemény Zsigmond! ime lelkének pár vonása.

Tárgyalta életeseményeit, műveit röviden s politikai működését. Beszédét így végzi be: „A hű magyar nem fogja feledni a pusztakamarási sirt, hol agg diófiák árnyában egyik legkitűnőbb költője és publicistája alusza örök álmát. Költői műveinek igazságot szolgáltat az idő, azok inkább fognak olvastatni, mint jelenleg, s Magyarország újabb történelmének írója kegyelettel fog megemlékezni a bajnokról, kinek a kor dicsőségéből kevés jutott, de ki egészen átérezte reményeit, aggodalmait, viselte gyászát, megharcázta küzdelmeit s elesett a győzelem zászlaja alatt.”

Garda Kálmán, ifjusági titkár, már terjedelmesebben foglalkozott műveivel, mint a ki aesthetikai tanulmányában, Kemény kitűnőbb regényeinek a „tragikum és a történet”-i felfogását igen szépen fejtegette s szépen kidomborította azoknak lélektani jellemvonását. — Kemény Zsigmond tanítványi halálját, — mely egy részlet idősb Szász Károly felett tartott akadémiai emlékbeszédéből, —

lomban s mint kiváló aethetikus és ódaköltő érdemli meg nem csak a német nemzet fia, de minden méltó ember figyelmét. A jelen cikkcske csupán figyelmeltető s emlékeztető kíván lenni, elég lesz most munkálkodása eredményeinek s irányának pusztá felsorolása, illetőleg megjelölése.

Műfordításait főképpen a kristályriszta forma jellemzi, ugy mint minden költői alkotását. — Homér, kinek szépen védelmezi egyéniségét Homérhoz irt Előcsarnokában; Aichylos, Euripides, Sophokles drámái; Aristophanes vigjátékai; Lukianos, az antikvilág eme Valtaire-je: szép németséggel, tiszta formában vannak általa a német irodalom vérebe oltva, P y n d á r néhány ódájának fordítása (az „Öszehasonlító Irod. tört. Lapok”-ban is) a verselési virtuozitás oly magas fokán áll, mint pl. a hegedű-játékban Paganini, a zongorán Liszt Ferencz művésze. Bámulattal töltöttek el verselési mesterfogásai, búján és könnyedén termő, új szócszerkesztései, melyek majd tengerként hullámanak, mint pl. „d a m f b o o t s a u l e n u m r a u c h t e s G e s t a d” (gözhajókémény-füstölte part), mellyel a Themse-kikötő homályos levegőjét és zajgó fűrgését-forgását festi, g e b ü s c h d u r c h s c h m e t e r n a n d e r, w e l d d u r c h l e u c h t e n d e, — majd lágy szellőként olvadoznak, mint pl: l e n z u m s c h a u e r t (tavaszlehelte), b l u t e n u m s c h n e i t (virághavazta [mező]), v e i l c h e n s t i l l e k i n d l i c h k e i t (ibolyacsendes gyermekség). — Mint aethetikus, a classica irodalom lelkes híve és Lessing követője lévén, szintén szép sikert és nevet vívott ki magának. Lessing híres aethetikai műve, a Laokoon ugyanis azt mondja, hogy a művészetek egyedüli ezélja csak a szép lehet, a festő tesztekkel, a költő csupán cselekményekkel gondoljon, mert csak így lehet alkotásuk szép. Most már Minckwitz részletesen kidolgozta és tovább fejleszti a Lessing tétéleit,

elmondta Bartha Lajos theologus. Az elmondásban a hang és érzelmi színezet nem hiányzott.

Az ünnep a főiskolai zenekar által előadott indulóval ért véget.

Tudósító.

A vízvízony.

A belügyminiszter a következő rendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz.

Ujabb időben gyakrabban fordulnak elő oly elszomorító esetek, hogy veszett ebek több egyéneket megmarnak, a kik közül már többen rajtuk időközben kitört vízvízony folytán e szörnyű betegségnek áldozatul estek.

Ily szerencsétlenségeknek a jövőben lehető elhárítása céljából, az 1876. évi XIV. törvényezikk 18. §-nak rendelkezéséhez képest, a mely megszabja, hogy a hatóság intézkedik, miszerint a házi, ugyszintén a ragadozó állatok által előidézhető veszélyek ellen ezelszerű óvszabályok alkalmaztassanak, — sürögősen és felelőség terhe mellett fölhívom a törvényhatóságot, hogy a fennálló elbirtokosok szabályok legszigorubb végrehajtása felett mindenkor ugyan, de különösen a jelen hidegebb évszakban, midőn t. i. az ebek a víz befagyása miatt italhoz, ugyszintén az idő zordsága következtében táplálékhoz oly könnyen, mint egyébkor nem juthatnak, teljes erélylyel s a leggondosabb utánnézéssel, a legéberebben ellenörkődjék, a törvényhatóság e részbeni statutumának minden irányban haladéktalanul érvényt és foganatot szerezzen, valamint a veszettség meggátolása iránt fennálló óvó rendszabályok kellő közzötételéről, a lakosságnak a veszély nagyságára való figyelmeztetéséről tapintatos és ezelszerű módon gondoskodjék. A meennyiben ily statummal a törvényhatóság netán még nem bírna: ilyennek haladéktalan megalkotása iránt intézkedés teendő.

Ezen irányban a legbehatóbb intézkedések megtétele a törvényhatóság részéről annál is inkább mulatlannul szükséges, mivel közelebb a veszett ebek által megmarnak s a vagyontalanabb osztályhoz tartozó lakosok közül egyre számosan fordulnak hozzám oly kérésel, hogy őket Pasteur tanárhoz, aki a veszettség ellen védő oltásokat eszközöl Párisba államköltségen küldeném ki, a mely kéréseknek, ha azok mindinkább több oldalról tétetnének, annál kevésbbé állana — legjobb számdékom mellett is — módomban eleget tenni, mert egyrészt az állami költségvetésben oly javadalmazás, melyből ily költségek fedezhetőek lennének, fölvéve nincsen, más részt pedig a tudományos buvárlatok a Pasteur-féle védőoltások körül még teljesen betelejezve nincsenek, s így Pasteur felfedezése ez idő szerint még azon poutra nem jutott, hogy az a közgazgatás részéről biztos sikerrel értékesíthető legyen.

Kelt Budapesten 1886. évi márczius hó 2-án.

Tisza, s. k.

IRODALOM.

— Ráth Mór legújabb kiadása a nagyszerű illusztrált Shakspeare. „Shakspeare jó fordítása a legmagasabb szép-irodalomnak is felér legalább felével” — mondá Vörösmarty negyven évvel ezelőtt. Azóta, a Tonory áldozatkészségéből, a Kisfaludy-társaság gondozása alatt s legkitűnőbb műfordítóink hozzájárulásával a magyar irodalom birtokába jutott a teljes Shakspeare-nek, oly jó fordításban, a milyen tőlünk csak telt. E teljes Shakspeare-kiadás tulajdonjogát, a fordítók igénye fentartásával, Ráth Mór szerezte meg a Kisfaludy-társaságtól. De a nemes becsüvgyű kiadó nem éri be azzal,

főképpen a költészetre vonatkozólag, a Rhythmische Malerei-ban, eme nevezetes és minden nyelvű irodalomra néve tanulságos munkában...

Egyszerű emberek gyereke; egész élete olyan egyszerű. Jól tanul. Piántet választja mesterének, ki után el is utazik Szciziliába. Lipcei egyetemi tanár lesz. Öregségében visszavonul a regényes Heidelbergbe és egészen a költészetnek szenteli életét; még családját is megnyeri eszméi számára s leányát műfordítónak nevelte ki. A mult év végén, 1885. decz. 29-én halt el a jó Minckwitz apó.

Es hogy e rövidke megemlékezés költészetéből vett, mutatvánnyal végződjék, álljon itt előtűnk kétszeresen szép és becses sonettje 1849-ből, éppen a márcziusi napok emlékéül:

Egy lengyel újj temetése.

Testvérek — így dörgő Kossuth — vitézek, Hazánk szabadságáért harcölök, Legyen vidám és bútlan arczotok Hogy e koporsó mellé felgyűltek!

Rebegjetez imát harez isteneknek, Mig a holtat temetni indulok; Bú nélkül, férfiszívvel vájlatok, — S hadd zúgjon újra rá a harci ónek.

Hiszen, mit rejt e kis koporsó mélye, Csak egy piciny, de ám vítezi hulla, Kinek hazánkért folyt el drága vére:

A mezkagyöző Bemnek hősi része, A mely oroszgyótól földre hulla, A hősnék csak egy elhalt hősi újja!

Dr. Farnos Dezső.

A műhely tőkéjéhez kötötték meg tehát Hegyit jó keményen. — A kötözés munkájának véghezvitelében a segédék s Jóska, a szurtos kamasz, valóságos virtuozitást fejtettek ki. — Mikor készen voltak, egy kis ülőszék felét adtak Hegyi alá. — Ezt az inas szokta használni, mikor a csizmafoltózás nem nagyon díszes foglalkozását végezte. Azután megengedték, hogy ha tetszik töltőn pipára és füstöljén. Ezen engedéllyel élt is Hegyi s pipáját alkalmazásba véve, abból nyugodt méltóságérzettel eregette a füstököt, Márton mesterék pedig körülültek a műhelyt s a munkát újra felvették ott, hol azelőtt egy órával félbehagyták volt. Azután elkezdtek csipősen élcelődni a fogolylyal. — Megkérdezték, hova való, deákn tud-e? a Kőberekből és Farkaspatákból lopott-e gyakran szőlőt? volt-e már a kárczerben? résztvett-e a pünkösöd harmadnap nagy verekedésben, mely a Holtmaros körül történt meg? szereti-e a lányos házak ablakai alatt óiálkodni? pajtását, ki a kertből elfutott, nem ő tanította-e futni stb.

(Folytatása köv.)

Minckwitz János.

(1812—1885.)

Bizonyára ismeretlen név a magyar közönség legnagyobb része előtt, pedig Minckwitz érdeklődött a magyar nemzet iránt; utóbbi éveiben még szellemes, becses tanulmányokkal is szerencsételte a Kolozsvárt megjelenő, dr. Meltzel Hugó által szerkesztett soknyelvű lapot, az „Öszszehasonlító Irodalmi Lapok”-at.

Bármí jól essék is azonban hiúságunknak vagy önértzetünknek egy olyan tudós- és költőnek irántunk való érdeklődése, mindazáltal el kell ismernünk, hogy főérdeme egészen más téren keresendő. Ő először is, mint a classikus költők legelső műfordítója a mai német iro-

hogy a kész szöveget terjesztés mintájára s annak alakban, hasábosan, a szó-lustrációkkal bocsátja költő halhatatlan alakjai a szöveg által felkötött kö- jón. — A Cassel-féle Jón- mintegy s a z füzetben j Minden füzet 16 oldalat v két nagyobb, egész oldalat vegbe nyomott képet foglal kiadásbéli, de a fordítók E fordítás, melyben legnagyobb, Arany János három- műfordítók (Lévy, Sza- Jenő stb.) hozzák meg- kiállítás s a remek képek szebb és legbeesebb dísz A nagy vállalat hat köte- tragédiákat (Othello, Lea- műveket és a vigjátékoka- kat foglalja magában. Az egyes füzet ára 40 kr. A egyes darabhoz járuló Csiky Gergely tollából. N- vézeti vagy aethetikai- ségnek szánt népszerű fe- lyosabb helyek értelmét- keletkezésök, első kiadás- — Az épen megjelent el- vezetést s a nagy tragédi- legmagasb igényeknek m- méjük is, hogy a nemes- valja, — „e kiadás ann- s kinek ez, Arany munk- anyagilag sem fogja meg- óhajtnak azt is, a sza- lószinüleg zárkóve is les- lőle új kedvet és erőt- János könyvkereskedés

— Takarékosko- mikor tudhatja, hogy ált- rapíthatja is? S ha takar- gyakorolni, mint otthon; igen, a hol a nő, a csal- szemléletmást gyarapodik Nem hiszünk, hogy voln- ságnak, melyek általában- ban vásárolni, majd me- módja, máskor meg oly- költséggel, sőt sokszor- penzen más által kellett- van a takarékoságnak. megbízható tanácsadót, ezimű heti lap, mely az- zött hasznos utmutatás- megtakarítások bizonyára- fizetési árral, mibe e has- előfizetési ára egy évre e 50 kr. Előfizetheti lege- „Magyar Háziaszony” ki- 19. Mutatványszámok ing- vatalhoz ezékért — legez

— Az „Ország-V- lemes meglepetésben rész- dászatáról ad egy nagys- vari fényképész felvétele- tünteti fel a kapuvári B- báró, kinek a trónörökös- magyarozó ezikket, mely- gát. E kitűnő lap e nag- még az érdekes közlemé- trált regényei mellett- bombáztatás- ezimű nag- a szereplő férfiak névalá- ifjabb költői nemzedék- költeménye („Márczius 1- („Aranyfűst”), Mannheim- Hiaodortól „A harmadik- pletyka boronál” humor- tól, Rombauer Tivadar, mészettudományi aprósá- Székely Huszáról, apró- tók. — Előfizetési feltéte- juniusra 5 forint, juliu- cemberre 5 frt. Az „Eg- 14 frt, negyedévre 7 frt- a Pallas irodalmi és ny- keméti utca 6. szám.

CS

A na

— Angelo de k

Peters egy percz- lónós történt. Nem gon- a vidéket, de nem fogó- támadtak, melyek heves- hogy ebédeljen a fák a- — Nos, festész v- — Csak sétáltan- — Fest ön arcz- — Igen Bernard- — Sokba kerül- ékszer?

— A milyen a n- — Nem biz' én- ilyenre költsek, hanem- náét, a ki ma reggel te- Peters e szakra- — Ah! csinos n- dem el ezen arczképet,

szopta magát. Aztán bevetődött egy istállóba, hol a vállalkozó lovai, szám szerint 40-en állottak. A disznó összevissza csatangolt a lovak lábai közt, míg egy szürke oldalba nem rugta. A robbanás megtörtént és sem a disznóból, sem a lovakból nem is láttak egy szőrszálát sem: a hol pedig az istálló állt, most egy rémséges gödör van, szélessége 200, mélysége 50 láb. Ez a tény.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

100 drb vételnél 5 százalék engedéssel.

Geisler Ágoston
mű- és kereskedő-kertésznel M.-Ujvárt kapható
gyümölcsfák:

- Alma a leghíresebb fajokból. Egy éves oltvány ára 1 darabnak 35 kr. 2 éves oltvány egy darab 40 kr.
- Körte a leghíresebb fajokból 1 éves oltvány 1 drb 35, 2 éves oltvány 1 drb 40 kr.
- Cseresznye több fajokból, 1 éves oltvány 1 drb 35 kr, 2 éves oltvány 1 darab 40 kr.
- Meggy, többféle jó fajok, egy éves oltvány 1 drb 35 kr, két éves 1 drb 40 kr.
- Szilva, többféle jó fajok, egy éves oltvány 1 drb 35 kr, két éves 1 drb 40 kr.
- Őszi barack, magról kelt szép fajok, három éves 1 darab 35 krajczár.
- Kajszinbarack, 4 a legkitünőbb fajokból, egy éves oltvány ára 1 drb 35 kr.
- Eperfák, fehér és piros, nagy termő fák, ára egy drbnak 30-35 kr.
- Ribiszke, nagy, piros gyümölcs, ára egy darabnak 10 kr, 10 darabnak 80 kr.
- Köszméte, nagy egres, 4 legszebb fajokból. Ára 1 darabnak 10 kr, 10 darabnak 80 krajczár.

Naponta frissen csapolt sör!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy február hó 28-tól kezdve nálam, a „Két hattyú“ vendéglőben naponta frissen csapolt sört lehet kapni, melyre a n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

GRÜN ADOLF.

Az eddigiéknél sokkal jobb!

Nincs többé gyomor baj!

A legújabb találmány a szenvedő emberiség gyógyítására a híres **GYOMORERŐSÍTŐ LIKÓR**

a legnemesebb gyökerekből készítve. Régi igazság, hogy a gyökerek és füvekben található fel az elveszett egészségnek gyógyszer. — A nevezett gyomorerosító likórnak különös sajátsága, hogy a gyomorban savat nem okoz. Minden személyem iránti hittel, hogy gyártmányommal tisztaságra, finomságra és gyógyító erejére nézve egy szer sem mérközhetik és azért a t. ez. közönségnek örömmel jelenthetem, hogy gyomor-likőröm már sok gyomor bajban szenvedőknek segített, a mit kezében levő elismerési és hálaliratok bizonyítanak. — Egy üveg ára 60 kr.

Kapható a gyárosnál: **Kann Lipót** Budapest, Váci-körút 6C. sz. és **WEKSZLER FERENCZ** urnál Nagy-Enyeden. 2-10

Sz. 4486-1885. tkvi

Árverési hirdetmény.

A n.-enyedi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtató 86 forint 58 kr adótké, ennek az esedékességtől 6% kamata 12 forint költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Petronás Anának a diódi I. rsz. 137. sz. telekkönyvben A+ 2-14. és 16-23. rendszámu fekvők feleresze 716 forint megállapított kikiáltási árban Diód község előjárásági helyiségben 1886. évi márczius hó 22-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladatnak. Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal

számított óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbben az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Diód község előjárásági megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tkkvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1885. november 20-án.

Sz. 4496-1885. tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtató 119 frt 11 $\frac{1}{2}$ kr tőke, ennek 6% kamata 25 frt 25 kr költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Komán Gligornak a gambuezi 133. sz. tjkönyvben A+ 2-6. 9-14. és 16 rendsz. fekvősei 392 forint megállapított kikiáltási árban Gambuez község előjárásági helyiségben 1886. évi márczius hó 23-án délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbben az árverés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Gambuez község előjárásági megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1885. nov. 25.

Sz. 5445-1885. tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtató 971 frt 21 kr tőke, 11 frt 65 kr költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Ferenczi Jánosnak a m.-sülyei 74. sz. tjkvben A+ 1-5. és 7-41. rsz. fekvő 1584 frt megállapított kikiáltási árban M.-Sülye község előjárásági helyiségben 1886. évi márczius hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 3 egyenlő részben 30, 60 és 90 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbben az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és M.-Sülye község előjárásági megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tkkvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1885. december 10-én.

Sz. 4918-1885. tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtató 211 frt 76 $\frac{1}{2}$ kr adótké, ennek az esedékességtől járó 6% kamata, 6 frt 40 kr eddigi költség kielégítése végett végrehajtást szenvedők Olár Todornak a gambuezi 163. sz. tjkvben A+ 1-15 rendsz. fekvő 260 forint kikiáltási árban, továbbá a 123 sz. tjkvben A+ 1. rendszám alatt Olár Todor és Juon nevén foglalt fekvősege 95. frt összesen 355 frt megállapított kikiáltási árban Gambuez község előjárásági helyiségben 1886. évi márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló köteles az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbben az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Gambuez község előjárásági megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tkkvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1885. nov. 21-én.

Sz. 4493-1885. tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtató 12 forint 76 kr költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő Szász

- Iris Rózsa tej** (Treu Nuglich), a bőrnek finomságot és életvidor szint kölcsönöz, — ára egy üvegnek 1 frt.
- Ravisante**, szeplő és májfoltok eltávolítására legalkalmasabb. 2 frt.
- Pasta Pompadur**, kiütések és mindenféle bőrbántalom és foltok ellen, valódi ára 1 frt 50 kr.
- Poudre de fecers de Ris**, a legfinomabb francia hajpor eredeti hajporzóval együtt 1 forint 15 kr, anélkül 80 kr.
- Duvel de Cygne** (Treu Nuglich) kitünő arczfehérítő. Egy doboz 60 kr.
- Párisi hölgypor** (Kielhausertől) valódi 50 kr.
- Ess bouquet szappan** 50 kr.
- Növényszappan** (Dr. Borchard) 42 kr.
- Spermaet szappan** 40 kr.
- Chinai Moschus szappan**, valódi 55 kr.
- Glycerin Cream** (Sarg) egy üveg 50 kr.
- Glycerin Cream** (Kielhauser) 1 üveg 1 frt.
- Glycerin Toilette** (Sarg) egy üveg 1 frt.

Kapható Nagy-Enyeden VARRÓ FERENCZ gyógyszer-tárában. 3-5

Ny. Wokál János gyorssajtóján Nagy-Enyeden.

Isák jogutóda Man Vasilia lui Petrunak a muzsina 6. sz. telekkönyvben A+ 1-7. és 9-10. rendszám alatt foglalt fekvősegei 541 forint megállapított kikiáltási árban Muzsina község előjárásági helyiségben 1886. évi márczius hó 24-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbben az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Muzsina község előjárásági megtekinthetők.

A kir. járásbírósa, mint tkkvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1885. november 25-én.

Cocain kivonat

az amsterdami likör gyártársulattól Müdlingben, Bécs mellett.

Mi ezen kitünő likört a Coea növényből pároljuk le, melynek bámulatgerjesztő tulajdonságai már a korábbi időkben elismertettek, azóta pedig minden orvosi tekintély által magasztaltattak. Tudományos kísérletek szerint a Coea élvezete rögtöni felvidulást és könnyebbülést okoz; az ember jólétének gyarapodását tapasztalja a magát erősebbnek s munkabíróbbnak érzi, hosszas szellemi és testi munkát elfáradás nélkül végeztet; minden emésztesi zavar és a gyöngeség minden neme hosszabb használat mellett tartósan megszűnik.

Kapható Nagy-Enyeden Bisztritsány Lajos urnál.

Raktár a biradalom legtöbb fűszer- és esemége kereskedésében, ezukrászatban létezik; hol ilyen nem léteznék, postaküldeményként megrendelhető. (3 érdekelt palaezok vételnél csomagolás és szállítás ingyen).

Egy eredeti palaezok 1 forint 20 kr.

Huzás már jövő hónapban!

Kincsem 11 sorsjegy 10 ft csak

10.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20° lev. 4788 pénzviremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, Váci-utca 6. sz.

Kincsem-sorsjegyek kaphatók N. Enyeden WOKÁL JÁNOS könyvtáránál. 3-

- Kali Cream** egy üveg 1 frt.
- Odontin** fogpép, egy tégely ára 80 kr.
- Fogpép** (Pfefferman) egy tégely 1 frt 26 kr.
- Fogpép** (Boutemard) egy darab 35 kr.
- Fogpép Anatherin** (Dr. Popp) egy tégely 1 frt.
- Fogpép Anatherin** (Dr. Popp) egy darab 35 kr.
- Szájviz** Anatherin (Dr. Popp) 1 üveg 1 frt 40.
- Szájviz** Eucalyptus, Fabertől, valódi 1 frt 20.
- Brillantín**, szakál és bajuszoknak élénk színt és fényt ad. Egy üveg 80 kr.
- Composition orientat**, hajfestő szer. 1 doboz 80 kr.
- Sachets figuratis**, illatos párnácska ruha közé, rendkívül finom illatu. 35 kr.
- Puffert** Hattyuból, hajporozó. Egy darab 35 kr.
- Kálmí viz**, kétszer finomított, egy üveg 60 kr.
- Ess Bouquet**, valódi, egy üveg 60 kr.
- Illatos szájlabdacsok**, egy doboz 50 kr.
- Extrait d' Ambra**, egy üvegese 80 kr.

Szerkesztői
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATAL
hová lap szellemi részletek
Kiadóhivatal
Wokál János könyvtár
hová az előfizetőknek
bűrmertesen közzéadások
Kéziratok nem adó

(B.) Ujabb tavasz hozott virlett Magyarországhetné 1848. mártavaszára, mely tette 1867. tavas csakugyan méltó annál inkább a jobban biztosítható nepélyek, az erde már más hangu ahhoz képest, megét lengette a jelenet meg mind nem hallott „Ránus“ és „Szózat fáklás menet g „Erdély Széchen országgyűlésre sziek, mert az nyeknek nem t fogva a megelőző közölni. De a na a „haza bölcsen minden eszme r jó magvetés kel Az erdélyi nyitott alkotmán nevezések csak össze a lapok u gyarország legé élvezheté, nálun volt általános a mán és száz a tetszett a régi all szerinti törvényh kormányrendsze alakban nyert n litikai összeitkö természetük vo Alsófehérmegye nek sorozatos je sitásaiból is. Mily munk

Mindazon g mit, hol nem fele — Jobb len komolyan, — ha anyit a más bec nének otthon s ta A leányokra csak Majd elbesz is menynyire me tekergő deák, kik merete mondani, mulhatatlanul. — Na hisze csak kezeim közé, vén pap korukbar lotes Kovács Már a légynek sem ár — Hát nem a deák, ki kigyelt szólat meg Hegyi — Maga az akar elérni az én akarja az én enge elrontani, hogy az a bázunk ajtaját? mester. — Na hi én most a leányok